

De winterlicht kas

Ontwerp en realiseer een kas die in de winter 10% meer licht doorlaat

NVTL dag 8 maart, Frank Kempkes en Allard van der Meer

Hoe meer licht in de kas te krijgen

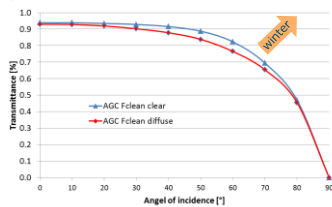
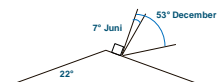
wat weten we al

- Verbeter het kasdek materiaal
 - Wit (low iron) glas (+1-2%)
 - AR coatings (+5-7%)
 - ETFE (+3%)
- Lichtere constructie (max +5%)
- Dek helling (1%)
- Oriëntatie van de kap (+1-2% jaarrond)
 - Verschilt per seizoen
- Schoon kasdek (0 → 10%)
- Minder installaties (+1-3%)

Licht hoeveelheid licht in de kas

- Transmissie van transparante materialen is afhankelijk van de hoek van inval
 - Loodrecht gelijk
 - Hemisferisch 87/82

Licht hoeveelheid verlies door condensatie

Hydrofiel

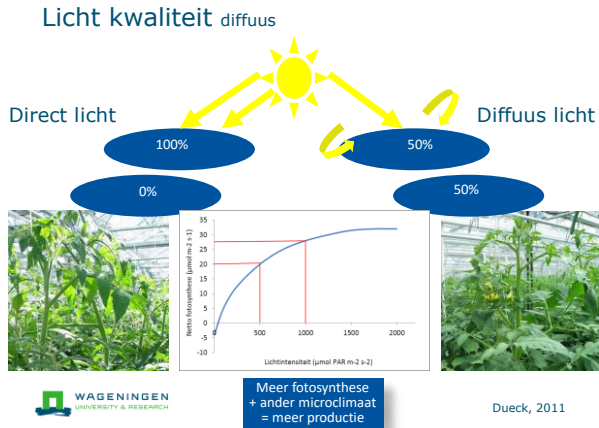
Standaard

Hydrofobisch

- In de winter is het kasdek nat

Totale transmissie rekening houden met:

- Diffuus / helder kasdek materiaal
- Condensatie eigenschappen
- kasdek type (Venlo, tunnel, etc.)
 - Dek helling
 - Symmetrisch / asymmetrisch
 - etc.
- Kas oriëntatie
- Reflectie constructie

Interacties !

Simulaties: Ray tracing

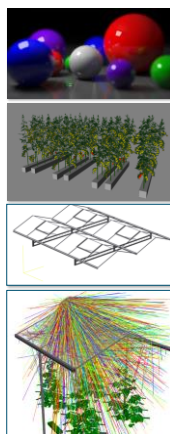
Ray tracing → volg de lichtstraal

RAYPRO

Ontwikkeld en gevalideerd door WUR Glastuinbouw

Eigenschappen:

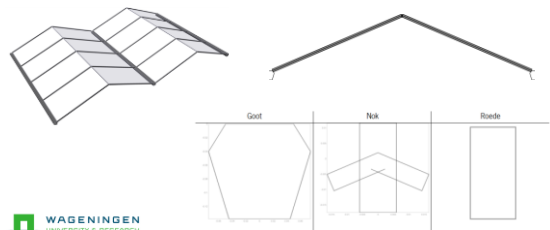
- Gebaseerd op ray tracing
- Oneindig grote kas (geen randeffecten)
- Spectraal, NEN2675
- Koppeling met resultaten WUR Lightlab
- Simulaties kunne batch gewijs
- Project-specifieke aanpassingen zijn mogelijk

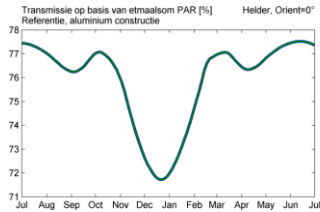
Referentie kas

Materiaal	Loodrechte lichttransmissie (NEN 2675)	Hemisferische lichttransmissie (TNO/WUR protocol)	Haze (WUR)
Helder	90.4%	82.9%	<1%
Diffuus	90.4%	82.9%	71%

23° Venlo dek met goten roeden en nok

Referentie: helder kasdek materiaal

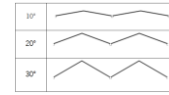
— totaal okt-apr. Jan
75.7 73.2

Effect dek helling en dek vorm

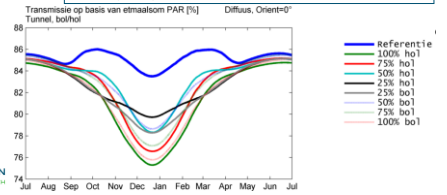
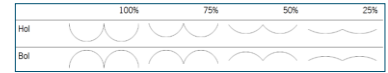
Venlo dek

- Optimale dekhelling 20 - 25°
- Effect in zomer beperkt

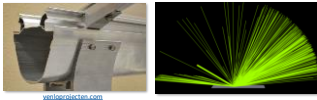
Tunnel dekvorm

- Geen lichtwinst 3-7% verlies

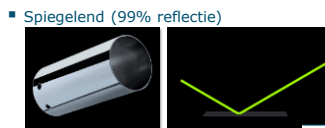
Kas constructie reflectie

- Referentie: aluminium (60% reflectie)

→ Speculaire & diffuse reflectie

- Poeder coating (85 % reflectie)

→ Speculaire reflectie

	glas	
	helder	diffuus
alles poedercoating	2-3 %	2-3 %
alles spiegelen	4-6 %	3-4 %

Winterlicht kas: best design

Combinatie van:

- Zaagtand kasdek, O-W oriëntatie 20 - 25° dek helling noord kant
- Diffuus glas met AR-coating
- Constructie geheel spiegelen of gepoedercoat

- In Januari 20% (punt) meer licht dan de referentie kas

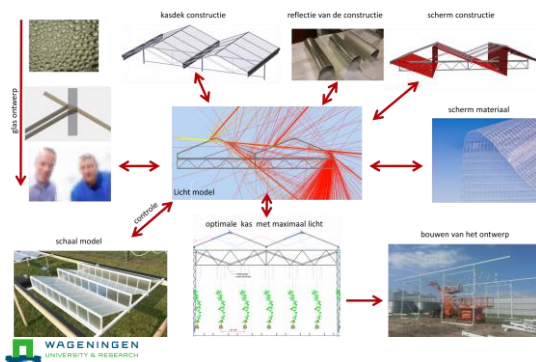
Schaal model check

Consortium → van theorie naar praktijk

De zaagtand als startpunt voor uiteindelijk ontwerp

Vervolgstappen

Bom Group

- Creatieve aanpak WUR → Zaagtandkas
- De lat ligt hoog
 - 91% lichttoetreding bij WUR-ontwerp
 - Diffuus licht
- Commercialiteit
- Technische uitvoerbaarheid
- Pilot bij $\geq 10\%$ -punt verbetering
- Uitwerken technisch ontwerp

Greenhouses - Screening - Climate - Turnkey

www.bomgroup.nl

Vorm kasdek

Bom Group

- Constructierichting helder?
- Ondersteuning glas
- Luchting

75% Referentie 4,00m kap

76% Venlo 4,80m kap

74% Semi-zaagtand 4,80m kap

71% Zaagtand 4,80m kap

Greenhouses - Screening - Climate - Turnkey www.bomgroup.nl

Vorm kasdek

Bom Group

- Venlo blijft interessant vanwege symmetrische constructie
- De lat ligt nog hoger
- Glas dikker kiezen **5 mm** ipv 4 mm
- Kapmaat 5,60 mtr
- Glasmaat 3 x 1,67 mtr

3,000 mm

SmartGlass

Greenhouses - Screening - Climate - Turnkey

Type Onderbouw

Bom Group

CONCEPT 8 + schuin scherm

Diverse types onderbouw / ook gedraaide traileliggers

Bom Group Beet Kempenbaan 12 V
3815 XG Dordrecht
T 06 43 20 00 00
E info@bomgroup.nl

Greenhouses - Screening - Climate - Turnkey www.bomgroup.nl

Oppervlaktebehandeling

Bom Group

1. Verchromen 63%
2. Spiegel 80%
3. Polijsten + Hoogglans anodiseren 80%
4. Poedercoaten 85%
5. Poedercoaten High Gloss 90%
6. Folie aanbrengen ___%

6

3

Green

Scherming

Bom Group

- Verbetering lichttransmissie doek
- Positie doekpakketten

svensson

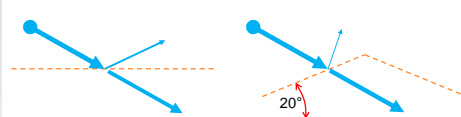
LT - hemisferisch
73 -- > 76 %

Greenhouses - Screening - Climate - Turnkey www.bomgroup.nl

Scherming

Bom Group

1. Verbetering lichttransmissie doek
2. Positie doekpakketten
3. Oriëntatie doek

Greenhouses - Screening - Climate - Turnkey www.bomgroup.nl

Iso++ Schermininstallaties

Bom Group

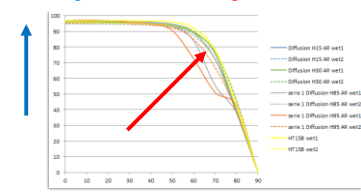

Greenhouses - Screening - Climate - Turnkey www.bomgroup.nl

Smartglas

Bom Group

- Beste basisglas + AR-coating verbeteren

- LT – loodrecht 97 %,
- LT – hemisferisch 90%
- Haze 26%

GLASCOM
TUINBOUW

Greenhouses - Screening - Climate - Turnkey www.bomgroup.nl

Smartglas

Bom Group

- Condensgedrag glas

DROOG = diffuus

2x NAT = helder

FILM

Greenhouses - Screening - Climate - Turnkey
www.bomgroup.nl

Eind-ontwerp

Bom Group

- 5,60 mtr kapmaat
- Glasmaat 3,00 x 1,67 mtr
- Twinlight onderbouw
- Wit high gloss gepoedercoate onderbouw & kasdek
- Iso++ scherminstallatie in W-vorm
- Verbeterd schermdoekmateriaal
- Smart Glass met LT-hemisferisch van 90%

Greenhouses - Screening - Climate - Turnkey
www.bomgroup.nl

Eindresultaat

Bom Group

	Them	Winter	Januari	Zomer
Ref. std glas (83%), scherm open	74.4	72.6	70.3	73.6
ICD. std glas (83%), scherm open	75.3	73.6	+1.0	71.7
ICD. std glas (83%), mid haise, scherm open	75.2	73.2	+0.6	70.9
ICD. DA16L (91%), scherm open	81.9	79.9	+7.2	77.7
Ref. std glas (83%) - dubbel Luxous1347 (72%), scherm dicht	48.7	41.2	39.1	41.5
ICD. std glas (83%) - dubbel Luxous1347 (72%), scherm dicht	46.8	44.0	+1.6	43.5
ICD. std glas (83%) - dubbel LS16P (76%), scherm dicht	51.2	49.0	+2.8	47.6
Ref. std glas (83%), incl condens, scherm open	74.4/70	68.4	66.3	70.4
ICD. DA16L (91%), incl condens, scherm open	81.9/80	78.6	+3.0	76.7
Ref. std glas (83%), dubbel Luxous1347 (72%), incl condens, scherm dicht	48.7/49	39.6	37.7	42.2
ICD. DA16L (91%), dubbel LS16P (76%), incl condens, scherm dicht	54.6/54	51.4	+3.1	50.0
ICD. DA16N (90%), dubbel WL16A (75%), incl condens, scherm dicht	53.1/53	50.1	+3.0	48.7

>10%-punt lichtwinst

Incl. scherpakket / doek

Greenhouses - Screening - Climate - Turnkey
www.bomgroup.nl

Teelt

Bom Group

- Komkommer ras Hi-Jack / Hi-Power
- Hoge draadteelt
- Padafstand vergroot tot $\pm 1,87$ mtr
- Schermstrategie vlg HNT
- Ontvochtigen met Air in Control installatie
- **10%-punt meer licht omzetten in Komkommer!!**

Greenhouses - Screening - Climate - Turnkey www.bomgroup.nl

Resultaten

Bom Group

- Pilot is gerealiseerd met >10%-pt lichtwinst
- Teeltresultaten
- Lichtmetingen
- Energie
- Financieel onderzoek

Greenhouses - Screening - Climate - Turnkey www.bomgroup.nl

Bedankt voor uw aandacht

Vragen?

Bom Group

Greenhouses - Screening - Climate - Turnkey